

DantoBES

Version 3

Dato: 4. januar 2023

1. IDENTIFIKATION AF STOFFET/DET KEMISKE PRODUKT OG AF VIRKSOMHEDEN

1.1 Produktidentifikator

Produkt navn: DantoBES
REACH Registrerings nummer: Produktet er en blanding, og kræver ikke et registreringsnummer.
UFI kode: Ikke relevant

1.2 Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Identificerede anvendelser: Bygge-og anlægsvirksomhed
Anvendelser der frarådes: Ingen kendte.

1.3 Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Navn: Dantonit A/S
Adresse: Energivej 30
DK 5260 Odense S
Telefon: +45 65973263
Fax: +45 65973264
E-mail: info@dantonit.dk

1.4 Nødtelefon

Ved uheld ring 112

2. FAREIDENTIFIKATION

2.1 Klassificering af stoffet eller blandingen

Produktet er ikke klassificeret som farligt efter EU-forordning 1272/2008.

2.2 Mærkningselementer

Ingen krav til faremærkning efter EU-forordning 1272/2008

2.3 Andre farer

Produktet opfylder ikke kriterierne for PBT eller vPvB.

Håndtering og brug kan danne luftbåret støv. Støvet indeholder respirabelt krystallinsk silica. Langvarig og eller massiv indånding af respirabelt krystallinsk silicastøv kan forårsage lungefibrose, almindeligvis omtalt som silikose. Produktet indeholder mindre end 1% w/w RCS (respirabelt krystallinsk silica).

Produktet indeholder ingen stoffer, der er vurderet til at være hormon-forstyrrende i overensstemmelse med kriterierne i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/2100 eller Kommissionens forordning (EU) 2018/605.

DantoBES

3. SAMMENSÆTNING AF/OPLYSNING OM INDHOLDSSTOFFER

3.2 Blandinger

Navn	CAS	EC nummer	Koncentration
Bentonit	1302-78-9	215-108-5	5 – 40 %
Grus	-	-	60 – 95%
Quartz (SiO ₂)	14808-60-7	238-878-4	<1%
Cristobalit (SiO ₂)	14464-46-1	238-455-4	<1%

Produktet indeholder mindre end 1% w/w RCS (respirabelt krystallinsk silica).

4. FØRSTEHJÆLPSFORANSTALTNINGER

4.1 Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt:

Ingen kendte forsinkede virkninger. Søg læge ved ubehag eller vedvarende gener.

Ved indånding

Bring straks tilskadekomne til frisk luft. Støv i luftvejene forsvinder ved hosten og næsepudsning. Kontakt læge hvis symptomer ikke forsvinder i løbet af kort tid.

Ved hudkontakt:

Fjern forurenede tøj og skyl huden med rigelige mængder vand. Søg læge ved vedvarende ubehag.

Ved øjenkontakt:

Det opspilede øje skylles med rigelige mængder vand (evt. øjenskyllflaske) i mindst 15 minutter. Husk at fjerne kontaktlinser. Søg læge ved vedvarende ubehag.

Ved indtagelse

Skyl munden og drik rigeligt med vand. Søg læge ved vedvarende ubehag.

4.2 Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

De akutte symptomer er smerter i øjnene på grund af støv. Ingen kendte forsinkede virkninger.

Håndtering og brug kan danne luftbåret støv. Støvet indeholder respirabelt krystallinsk silica. Langvarig og eller massiv indånding af respirabelt krystallinsk silicastøv kan forårsage lungefibrose, almindeligvis omtalt som silikose. Produktet indeholder mindre end 1% w/w RCS (respirabelt krystallinsk silica).

De vigtigste symptomer på silikose er hoste og åndenød. Erhvervsmæssig eksponering for respirabelt støv bør overvåges og kontrolleres. Produktet skal håndteres ved hjælp af metoder og teknikker, der minimerer eller fjerner støv.

4.3 Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Følg anvisningerne i 4.1

5. BRANDBEKÆMPELSE

5.1 Slukningsmidler

Produktet er ikke brændbart. Brug vand, pulver, skum eller CO₂ til brandslukning. Ingen uegnede slukningsmidler. Brandslukningsmiddel vælges under hensyntagen til det omgivende miljø.

DantoBES

5.2 Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Materialet er ikke brandfarligt, og det nærer ikke brand. Ingen farlige termiske nedbrydningsprodukter.

5.3 Anvisninger for brandmandskab

Undgå støvdannelse. Brug åndedrætsværn. Vær opmærksom på skridfare. Gulve kan blive glatte hvis der spildes fugtet produkt. Brandslukningsmiddel vælges under hensyntagen til det omgivende miljø.

6. FORHOLDSREGLER OVER FOR UDSLIP VED UHELD

6.1 Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Sørg for tilstrækkelig ventilation. Undgå støvdannelse. Hold ubeskyttede personer væk. Undgå kontakt med hud, øjne og tøj - Brug egnet beskyttelsesudstyr. Undgå indånding af støv – sørg for tilstrækkelig ventilation, eller anvend egnet åndedrætsværn. Våd produkt på gulve giver skridfare.

6.2 Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Inddæm spild. Hvis produktet spildes fra lastbiler på vejene, skal der opstilles skilte til omdirigering af trafikken mens oprydning pågår. Tørt spild opsuges med støvsuger.

6.3 Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Undgå støvdannelse. Undgå tør fejning. Anvend støvsuger til oprydning eller skovl spild op i sække.

6.4 Henvisning til andre punkter

Yderligere oplysninger om personlige værnemidler se punkt 8.
Yderligere oplysninger om affaldshåndtering se punkt 13.

7. HÅNDBETINGNING OG OPBEVARING

7.1 Forholdsregler for sikker håndtering

Beskyttelsesforanstaltninger

Sørg for god ventilation. Arbejdet tilrettelægges så støvudvikling undgås. Ved utilstrækkelig ventilation anvendes åndedrætsværn. Se sektion 8 for yderligere oplysninger

Generel arbejdshygiejne

Hold arbejdsområdet rent og ryddeligt. Der må ikke spises, drikkes eller ryges på arbejdspladsen. Badning og tøjskift efter arbejdstids ophør tilrådes. Tag ikke forurenede arbejdstøj med hjem.

7.2 Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Undgå støvdannelse og sørg for at støv ikke spredes med vinden ved læsning og aflæsning af produktet. Opbevares i lukkede beholdere. Beskyt emballerede produkter mod brud på emballagen.

7.3 Særlige anvendelser

Anvendes til bygge og anlægsarbejder.

DantoBES

8. EKSPONERINGSKONTROL/PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

8.1 Kontrolparametre

Udsættelse for støv skal altid holdes under grænseværdien for arbejdsmæssig udsættelse for støv, som angivet i Arbejdstilsynets grænseværdiliste.

Mineralsk støv, inert 8 timer 10 mg/m³ Mineralsk støv, inert korttids 20 mg/m³

Mine Mineralsk støv, inert, respirabel 5 mg/m³ Mineralsk støv, inert, respirabel korttids 10 mg/m³

Kvarts total 8 timer 0,3 mg/m³ Kvarts total korttids 0,6 mg/m³

Kvarts respirabel 8 timer 0,1 mg/m³ Kvarts respirabel korttids 0,2 mg/m³ (EK)

Cristobalit total 8 timer 0,15 mg/m³ Cristobalit total korttids 0,30 mg/m³

Cristobalit respirabel 8 timer 0,05 mg/m³ Cristobalit respirabel korttids 0,10 mg/m³ (K)

Tridymit total 8 timer 0,15 mg/m³ Tridymit total korttids 0,30 mg/m³

Tridymit respirabel 8 timer 0,05 mg/m³ Tridymit respirabel korttids 0,10 mg/m³ (K)

E betyder, at stoffet har en EU-grænseværdi. Et stofs grænseværdi kan være skærpet i forhold til EU-grænseværdien.

K betyder, at stoffet anses for at kunne være kræftfremkaldende og omfattes af bekendtgørelsen om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrisiko ved arbejde med stoffer og materialer.

Grænseværdier som anført i Bilag 2 til Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 1054 af 28. juni 2022 om grænseværdier for stoffer og materialer (kemiske agenser) i arbejdsmiljøet.

8.2 Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol

Minimer støvdannelse. Anvend lukkede systemer, lokalt udsugningsanlæg eller andre tekniske foranstaltninger til at holde luftbårne partikler under de angivne grænseværdier. Hvis anvendelsen giver anledning til støvdannelse over grænseværdien, anvendes lokal ventilation. Fjern og vask tilsmudset tøj.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger som f.eks. personlige værnemidler

Beskyttelse af øjne/ansigt

Undgå at bære kontaktlinser. Brug tætsluttende beskyttelsesbriller med sidebeskyttelse. Øjenskylleudstyr skal være tilgængeligt.

Beskyttelse af hænder og hud

Anvend egnet arbejdstøj.

Ved overfølsomhed eller følsom hud skal anvendes egnede beskyttelseshandsker eller håndbeskyttelsescreme. Vask hænder ved arbejdets ophør.

Åndedrætsbeskyttelse

Ved støvdannelse, som medfører overskridelse af grænseværdien skal der etableres lokal udsugning. I tilfælde af langvarig udsættelse for luftbårne støvkonzentrationer over grænseværdien, anvendes åndedrætsværn med partikelfilter.

Foranstaltninger til begrænsning af eksposering af miljøet

Undgå udledning til miljøet. Alle ventilationssystemer bør være forsynet med filtre. Spild og opsamlet støv anbringes i lukkede beholdere og bortskaffes som kemikalieaffald.

DantoBES

9. FYSISK-KEMISKE EGENSKABER

9.1 Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Fysisk form:	Lyst granulat
Farve:	Grålig
Lugt:	lugtløst
Lugt tærskel:	ikke anvendelig
Smeltepunkt:	> 450 °C
Kogepunkt:	ikke anvendelig (fast stof med smeltepunkt > 450 °C)
Antændelighed:	ikke brandbart
Ekspløsningsgrænse:	ikke eksplosivt
Flammepunkt:	ikke anvendelig (fast stof med smeltepunkt > 450 °C)
Selvantændelsestemperatur:	ikke anvendelig
Nedbrydningsstemperatur:	ikke anvendelig
pH:	9.0 – 10,5 (5% suspension i vand)
Viskositet:	ikke anvendelig
Opløselighed i vand:	<0.9 mg/L ved 20°C
Fordelingskoefficient:	ikke anvendelig (uorganisk stof)
Damptryk:	ikke anvendelig (fast stof med smeltepunkt > 450 °C)
Relativ massefylde:	1,75- 2,5 g/cm ³
Dampmassefylde:	ikke anvendelig
Fordampningshastighed:	ikke anvendelig (fast stof med smeltepunkt > 450 °C)
Oxiderende egenskaber:	ingen oxiderende egenskaber

9.2 Andre oplysninger

Ingen særlige.

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1 Reaktivitet

Ikke reaktivt.

10.2 Kemisk stabilitet

Produktet er kemisk stabilt

10.3 Risiko for farlige reaktioner

Ingen farlige reaktioner.

10.4 Forhold der skal undgås

Minimer udsættelse for luft. Vådt produkt giver skridfare.

10.5 Materialer der skal undgås

Undgå oplagring sammen med materialer, som ikke tåler støv.

10.6 Farlige nedbrydningsprodukter

Ingen.

DantoBES

11. TOXIKOLOGISKE INFORMATIONER

11.1 Oplysninger om fareklasser som defineret i forordning (EF) nr. 1272/2008

Produktet indeholder mindre end 1% w/w RCS (respirabele crystalline silica)

Alle nedenstående oplysninger gælder for ren bentonit

Akut toksicitet	Oral	LD ₅₀ > 2000 mg/kg bw (OECD 425, rotte)
	Dermal	Ingen data tilgængelige. Bentonit er næsten uopløseligt i vand og absorberes kun i ringe grad gennem intakt hud.
	Inhalation	Ingen data tilgængelige.
		Produktet skal ikke klassificeres som akut toksisk.
Irritation / ætsning	Bentonit er ikke hudirriterende. Bentonit er svagt øjenirriterende.	
Sensibilisering	Ingen data tilgængelige. På baggrund af praktiske erfaringer med håndtering af bentonit og den lave hudabsorption anses Bentonit ikke for at være sensibiliserende.	
Toksicitet ved gentagen dosering - Oral	<p>Korttids gentagen dosering (28 dage) og subkroniske toksicitetsundersøgelser (90 dage) med bentonit er udført på mus.</p> <p>Mus fodret med bentonit 10%, 25% eller 50% i 61 dage. Hepatomer blev set i mus, der fik en kost på 50% bentonit. Dette skyldtes at bentonit fjerner cholin fra indholdet af tarmen på grund af silikat udveksling.</p> <p>> 200 dage fodrings forsøg med 50% bentonit. Hepatomer blev udviklet i 11 af 12 mus. Leveren fra mus på 50/50 bentonit-basal kost blev alvorligt beskadiget. Leverskaderne er i overensstemmelse med hvad der forventes under langvarig cholin-mangel. Undersøgelser udført på mus ved meget høj koncentration af bentonit gav skader der skal skyldes mangelfuld fødeoptagelse og fordøjelse. På baggrund af forsøgene konkluderes det at produktet ikke skal klassificeres for toksicitet ved gentagen dosering.</p>	

DantoBES

Toksicitet ved gentagen dosering - Inhalation	<p>Dyre- og in vitro data indikerer en forskel mellem krystallinsk kvarts og kvarts-indholdet af bentonit. En kvantitativ vurdering baseret på data fra dyr er ikke mulig, da der ikke er relevante data tilgængelige for inhalationsstudier med gentagne doser. Humane data er begrænset til rapporter, der tyder på en sammenhæng mellem høj bentonit eksponering (eksponeringer i det tidlige 20. århundrede uden tilstrækkelige beskyttende foranstaltninger og maksimal støv grænseværdier). Forbindelsen mellem bentonit eksponering og silikose, anses ikke for at være dokumenteret tilstrækkeligt.</p> <p>Med hensyn til klassificering og mærkning af bentonit, anses beviserne ikke for tilstrækkelige til en klassificering af bentonit med specifik målorgantoksicitet efter gentagen eksponering (STOT-RE). Lungerne kan blive påvirket ved gentagen høj-dosis eksponering. Dette er set ved human udsættelse for høje støvkoncentrationer. Denne effekt opstår kun ved koncentrationer der giver overbelastning af lungerne og er ikke relevant, da der er indført en af generel grænseværdi for støv.</p> <p>Produktet skal på den baggrund ikke klassificeres for toksicitet ved længere tids påvirkning ved indånding.</p>
Mutagenicitet	<p>In vitro gen mutation i bakterier (Ames) – negativ</p> <p>In vivo cytogenicity test i humane celler (chrom abb) – negativ</p> <p>In vivo cytogenicity test i humane celler (micronucleus assay) –negativ</p> <p>Produktet skal ikke klassificeres for genotoksicitet.</p>
Kræftfremkaldende egenskaber	<p>Ingen data tilgængelige.</p> <p>Sepiolite er evalueret af IARC som klasse 3 ("Ikke kræftfremkaldende for mennesker"). Baseret på read-across studier med sepiolite, er bentonit vurderet som ikke kræftfremkaldende.</p> <p>Produktet skal ikke klassificeres for kræftfremkaldende effekt</p>
Reproduktionsstoksicitet	<p>To udviklingsstudier er tilgængelige:</p> <p>Abdel-Wahhab et al (1999)</p> <p>Bentonite had no effect on maternal and fetal parameters at a dietary level of 0.5% w/w (equivalent to 250 mg/kg bw). Wiles et al (2004)</p> <p>2% calcium montmorillonite eller sodium montmorillonite i foderet havde ingen effekt på maternal vægt eller maternal organ vægte, afføringsvægt, fosterimplantering eller resorption. I begge dyre studier var der ingen effekt på maternal/foetal parametre.</p> <p>Produktet skal ikke klassificeres som reproduktionstoksisk.</p>

11.2 Oplysninger om andre farer

Produktet indeholder ingen stoffer, der er vurderet til at være hormon-forstyrrende i overensstemmelse med kriterierne i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/2100 eller Kommissionens forordning (EU) 2018/605.

12. MILJØOPLYSNINGER**12.1 Toksicitet angivet for ren bentonit****Akut og kronisk akvatisk toksicitet i fisk**

DantoBES

LC₅₀ (96h) Regnbueørred: 16000 mg/l

LC₅₀ (24h) for marine water fish (black bass, warmouth bass, blue gill and sunfish): 2800-3200 mg/l

Akut og kronisk akvatisk toksicitet i invertebrater

EC₅₀ (96h) Dungeness krabbe: 81.6 mg/l

EC₅₀ (96h) Hestereje: 24.8 mg/l

Akut og kronisk akvatisk toksicitet i alger og andre vandplanter.

EC₅₀ (72h) Alger: > 100 mg/l

Toksicitet for mikroorganismer

EC₅₀ (48h) for daphnia magna (OECD 202): > 100 mg/l

Kronisk toksicitet for vandlevende organismer

Ingen data tilgængelige

Toksicitet for jordlevende organismer

Ingen data tilgængelige

Toksicitet for planter

Ingen effekt på væksten af bønner (*Phaseolus vulgaris*) eller majs (*Zea mays*) ved tilsætning af 135 g/1.6 kg jord.

Generel effekt

Ingen særlige virkninger.

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Ikke relevant for uorganiske produkter.

12.3 Bioakkumulerings potentiale

Ikke relevant for uorganiske produkter.

12.4 Mobilitet i jord

Bentonit er næsten uopløseligt og har derfor en meget ringe mobilitet i jord.

12.5 Resultat af PBT og vPvB vurdering

Ikke relevant for uorganiske produkter

12.6 Hormonforstyrrende egenskaber

Produktet indeholder ingen stoffer, der er vurderet til at være hormon-forstyrrende i overensstemmelse med kriterierne i Kommissionens delegerede forordning (EU) 2017/2100 eller Kommissionens forordning (EU) 2018/605.

12.7 Andre negative virkninger

Ingen andre negative virkninger.

DantoBES

13. FORHOLD VEDRØRENDE BORTSKAFFELSE

13.1 Metoder til affaldsbehandling

Rester / ubrugte produkter kan genanvendes til andre bygge- og anlægsprojekter eller deponeres i jorddeponi. Se nærmere oplysninger om genanvendelse på www.dantonit.dk.

14. TRANSPORT OPLYSNINGER

Produktet er ikke omfattet af reglerne om transport af farligt gods.

14.1 UN-Nummer

Ikke relevant

14.2 Forsendelsesnavn

Ikke relevant

14.3 Transport fareklasse

ADR: Ikke klassificeret

IMDG: Ikke klassificeret

ICAO/IATA: Ikke klassificeret

RID: Ikke klassificeret

14.4 Emballagegruppe

Ikke relevant

14.5 Miljøfare

Ikke relevant

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Undgå støvdannelse under transport. Anvend støvtætte pulvertanke og overdækkede trailere.

14.7 Bulk Transport efter Annex II of MARPOL73/78 and the IBC Code

Ikke relevant.

15. OPLYSNINGER OM REGULERING

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Godkendelser: Ingen

Begrænsninger i anvendelsen: Ingen

Anden EU lovgivning: Produktet er ikke et SEVESO stof, ikke et ozonnedbrydende stof, og ikke en persistent organisk miljøgift.

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Produktet er en blanding. Der er ikke udført en kemikaliesikkerhedsvurdering.

DantoBES

16. ANDRE OPLYSNINGER

Data er baseret på vores nyeste viden, men udgør ikke en garanti for specifikke produkttegenskaber og ikke basis for et kontraktligt retsforhold

Forkortelser

EC₅₀: median effective concentration
LC₅₀: median lethal concentration
LD₅₀: median lethal dose
NOEC: no observable effect concentration
OEL: occupational exposure limit
PBT: persistent, bioaccumulative, toxic chemical
PNEC: predicted no-effect concentration
STEL: short-term exposure limit
TWA: time weighted average
vPvB: very persistent, very bioaccumulative chemical

Revision

Version 3. Revisionsdato: 4. januar 2023.

Ændringer: Sikkerhedsdatabladet er opdateret i overensstemmelse med EU Forordning 2020/878.

Anden relevant information

Uddannelse

Arbejdstagerne skal informeres om tilstedeværelsen af krystallinske silikater og uddannes i korrekt brug og håndtering af dette produkt.

Forbehold

Dette sikkerhedsdatablad (SDS) er baseret REACH forordningen (EF 1907/2006, artikel 31 og bilag II), med senere ændringer. Dens indhold er tænkt som en guide til korrekt håndtering af materialet. Det påhviler modtagerne af denne SDS at sikre, at alle personer, som anvender, håndterer, bortskaffer eller på nogen måde kommer i kontakt med produktet er informeret om oplysningerne i sikkerhedsdatabladet. Information og instruktioner i dette sikkerhedsdatablad er baseret på den aktuelle videnskabelige og tekniske viden på udstedelsesdatoen. Det skal ikke opfattes som nogen garanti for teknisk ydeevne, egnethed til særlige anvendelser, og er ikke et kontraktligt retsforhold.

Udarbejdet af Herget.dk